

locis corrupto, editionem tamen adornavimus, nævos, qui tuto poterant, sustulimus, mala alia ulcera, quæ tractari respuerent, non attigimus. De auctore, quidquid ex Hieronymo et aliis observatum, præscripsimus; Hieronymum enim, et poetam et librum hunc respexisse apparet, an Fulgentii itidem loca eo quoque pertineant, etiam nunc ambigimus. Addimus præterea ex vi carmine, videri exsilio fuisse mulctatum vel injuria, vel levi de causa, his enim Constantinum alloquitur :

Respice me falso de crimine, maxime Rector,
Exsulis afflictum poena : nam cætera causæ,
Nunc objecta mihi, venia venerabile numen
Vince pia, et solito superans fatalia nutu,
Sancte tui vatis Cæsar miserere serenus.

Librum ante cædem Crispi Cæs. quæ in annum Christi 324, Constantini 19, incidit, scripsisse, carmen xx ostendit; etsi Hieronymus 23 Constantini demum ab exsilio revocatum fuisse annotavit; sed multa in Hieronymo chronico esse perperam transposita, omnes vident; Crispi enim sic meminuit,

Crispe avis melior...

Inde multa in ejus et fratris Constantini laudem sequuntur. Cur paganus adeo visus Bedæ, ut ejus attactum illo nomine refugerit, non admodum scio: fabulæ intermixtæ sunt, sed et Christianæ pietatis argumenta permulta, imprimis, irrita Julianæ in Misopogone Chi littera, et erux Constantiniana omnino integra, ea prorsus forma, quam Eusebius descripsit, repetitæ sunt toties, ut impietatis profecto notam deprecari debuerint, sine etiam carmine vs, et quæ alia sunt ejus generis non pauca, fuisset. De reliquo, Judicium ferre, lectoris potissimum partes: ausim tamen pronuntiare et ego, Ansonianis propemodum verbis, esse hic, quod mireris (id nemo iniquus adeo negaturus), verum multo magis etiam esse, paucis litteris additis, cujus miserearis, neque amulari velis: nam hoc postremum, omnes Musarum pueros per spem studiorum suorum, oratos volo evixit. Prævens et certa pestis ingeniorum, imitari velle ista talia, quæ recti specie, et ipsa difficultatis illecebra, queant incautis lenocinari, non illis, qui veram poseos pulchritudinem animo unquam conceperint. Perro cum pat. omnia Porphyrius quæreret, qui insuetæ audaciæ conatum tueri, tum posset, tum vellet, et longe illi Constantinus Aug. longe Crispus et Constantinus Cæs. essent, in tuam, Vir illustris, sibi clientelam putavit concedendum; quod in tua maximo vir. ute, humanitate, doctrina, satis sibi præsidii ex utroque capite esse intelligeret. Tuum jam erit, supplicem non negligere, qui scias, quanti hoc genus homines Plato faciendum censuerit, natura præterea ita vis informatus, perpetuo bene omnibus faciendi usu confirmatus, ut nemo quisquam tuam opem unquam frustra imploraverit, eis qui Apollinis sacris operati, manus etiam adjutrices ultro sen. per porrexeris. Vale.

TESTIMONIA DE P. OPTATIANO PORPHYRIO.

D. Hieronymus in Chron. an. 23 Constantini M. A Magnentius Rhabanus Maurus de laudibus Sanctæ Crucis, in prologo.
Porphyrius, misso ad Constantinum insigni volumine, exsilio liberatur.

Fulgentius libr. xi Mytholog. de Venere.

Hanc etiam in mari natantem pingunt, quod omnis libido rerum patiatur naufragia. Unde et Porphyrius in epigrammate :

Nodus, egens, Veneris naufragus in pelago.

Fulgentius de expositione Virgilianæ continentiæ.

Exaltatus quis in superbiam, duplum eliditur.
Unde et Porphyrius in epigrammate ait :

Pauillum Fortuna tibi, res perfida, Quinte,
Extulit in frontem grande supercilium.
Nam ne aliud credam, puteum puto te quoque, Quinte,
Quanto altus magis es, tam mage despiceris.

Beda de Arte metrica.

Præterea sunt metra alia perplura, quæ in libris centimetrorum simplicibus monstrata exemplis, quisque cupiet, inveniet. Reperiuntur quædam et in insigni illo volumine Porphyrii poetæ, quo ad Constantinum Augustum misso, meruit de exsilio liberari. Quæ quia pagana erant, nos tangere non libuit.

Non recordor alicubi me fecisse in ipsis versibus punctos, nisi ubi quæ pronomem, vel quæ conjunctio fuit, vel us finalis syllaba dictionis, quod idem et Porphyrius fecit, secundum cujus exemplar litteras spargere didici.

Joan. Cuspinianus in Constantini vita.

Cum Porphyrius insigne volumen Constantino misisset, exsilio est liberatus.

Subscriptum carmini quod Viennæ editum, in adventum Imp. Maximiliani primi.

Joan. Stabius ad invitationem Publii Optatiani Porphyrii, nuper a se reperi contextit.

B Lilius Greg. Giraldus de poet. hist. Dial. 4.

Constantini ætate Porphyrius poeta quidam Latinus fuisse perhibetur, qui varis de rebus poemata scripsit: inter quæ librum Constantino ipsi Cæsari dedit, quo munere ipsum relegatum ab exsilio revocavit, ut est ab Hieronymo et Beda in Chronicis observatum. Meminit hujus et Fulgentius, qui ejus Epigrammata citat, ex quibus est hic versiculus :

- Tinzerat, hic latis concentibus agnifer ibat :* A
- 55 *Salve, Erebi victor, domitor salve inclyte mortis,
Destructor scelerum, salve, o fortissime vindex
Amisæ vitæ, salve, o spes una salutis,
Aspice plasma tuum, sancte, et venerande Creator,
Et post tot gemitus nos duc ad regna polorum.*
- 60 *Tum Christus verbis animas affatur amicis :
Ponite corde metum, tristes secludite curas :
Ipse, ubi tempus erit, vos ad mea regna reducam.
Hæc dicens, fractis portarum molibus intrat
Horrendi Diis regnum : quem protinus inde*
- 65 *Extracium, vinculis, et carcere frænato opaco.
Horrendum ille tonans, nequicquam palpitat artus,
Immordetque seras, indignaturque teneri.
At Deus, ille Stygis domitor, Phlegethonte re-*
[licto, B
- Intulit Elysio raptos de carcere patres.*
- 70 *Hinc redit a tumulo redivivus, pervigil ipsum
Miles ubi clausum studio servabat inani.
Quos tremor attonitos sic fecerat, ut neque dictis
Auderent contra, aut sumptis insurgere telis.
Sed Solyman ingressi magnis terroribus urbem,*
- 75 *Surrexisse aiunt magno cum robore Christum.
Interea sese vitæ reparator amicis,
Discipulisque suis redivivum præbuit, et post
Quadragesima dies cælestia regna revisit.
Quem mox venturum rursus expectamus ab alto,*
- 80 *Arbiter ut justa cunctis dei præmia lance.
Rex ergo noster Christus super omnia regnat.*
54. *Agnifer, nomen novum, sed ad similitudinem normam formatum. Respicit auctor verba Joannis Baptistæ, Ecce Agnus Dei, etc., et imagines ejusdem Joannis, qui cum agno solet representari.*
72. *A numero singulari miles transit ad pluralem quos : quia revera miles pro multis positum est.*
80. *Iusta lance ex dictis ad l. II, v. 230 Historiæ Evangelicæ Juvenci.*
81. *Poelmannus ad marginem indicat ea, de quibus in his versibus mentio fit, ut ad hunc versum Trophæum; ad v. 86, Crux; ad vers. 89, Pluto; ad vers. 91, Mors; ad vers. 96, Infernus; ad v. 97, Mala conscientia, et ira Dei; ad vers. 99, Chirographum;*
- Et veluti quondam belli statuere trophæa
Magnanimi Graium proceres, regeoque Latini :
Sic Christus statuit celebris victricia pugna*
- 85 *Signa suæ, signa æternos mansura sub annos.
Arboris ipse crucem posuit, venerabile lignum,
De cujus ramis, fractis cervicibus, hujus
Vincti dependent oculis turgentibus hostes.
Ante altos Stygius Pluto de stipite pendet,*
- 90 *Arcubus attritis, telis, laqueis, pedicisque.
Hinc alia Mortis de stipite pendet imago,
Pallida, cæca, ferox, elinguis, frigore torpens,
Dentibus excussis, et truncis naribus ora
Horrida monstrans, et hiantia guttura late.*
- 95 *Fronde alia inferni dirupti janua pendet,
Postibus attritis, cum cardinibusque, serisque.
Fronde alia ira Dei, et sibi mens male conscia*
[pendet,
- Omnia quæ Christi roseo sunt tersa cruore.
Fronde alia patris primævi syngrapha pendet,*
- 100 *Dilaniata modis miseris, extinctaque prorsus.
Tandem sordidus vultus de elipte mundus,
Plenus dissidiis, et multo crimine pendet,
Et variæ pompæ, et crudelia facta tyrannum.
Hos hominum Christus æceros absorbull hostes,*
- 105 *Ut neque jam possint ultra damnare fideles.
His equidem tentare datum, sed vincere nostrum est.
Id quoque per Christum, cujus victoria nostra est.*
- 108 *Cum Patre, qui æternum sancto cum Flamine reg-*
[nat.
- C ad vers. 101, *Mundus*; ad vers. 104, *Victoria Christi.*
87. *Hujus, crucis, aut Christi hostes.*
91. *Corrigendum videtur alto.*
100. *Fortè Dilaniata modis miris : sed bene etiam est miseris.*
101. *Sordidus, ut lucifusus apud Juvencum, l. III, v. 293.*
106. *Hinc argumentum peti potest, carmen hoc antiquum esse, et eo tempore factum, quo persecutiones contra christianos cessaverant, et pax Ecclesiæ sub Constantino reddita fuerat, ut canit Juvencus in fine Historiæ Evangelicæ.*

P. OPTATIANUS PORPHYRIUS.

(Ex edit. Ch. Arnoldi in optimo codice Pauli Velseri Norimbergæ 1692 excusa.)

EPISTOLA NUNCUPATORIA.

Viro illustri et nobili HENRICO RANZOVIO, regis Daniæ in Cimbrica Chersoneso produci.

Amavit, credo, Ulysses Ithacam, quam per tot annorum, terra marique exantillatas ærumnas, sustinuit repetere, patria enim erat. Sed ludus ille tamen merus et nugæ, præ his quæ patriæ desiderio Porphyrius isto molitus est. Carmina dico, patientiæ miserimiæ, temeritatis pene incredibilis, certe, quod constet, nullius ante se exempli : quibus quod reditam impetravit exsul, satis eo superque pœnarum expendisse, nec inimicis quidem irridiam ultra debere videtur. Nam nulla crux unquam conferenda cum hac cruce, præ qua cordatus aliquis valide inquam, Exsilium, ut Philænum ille olim Latunias, ne Dionysii versibus aures præbere cogeretur : O mora, o pœna, iteret, quisquis a limine inspicit. Indignum vero visum, tam improbi laboris opus latere diutius, et auctori tantarum vigiliarum lucubrationem, posterum incuria perire. Itaque unico fœli codice, eoque sat multis